

Володимир КОТИС

слухач магістратури за спеціальністю
«Публічне управління та адміністрування»
(науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри
менеджменту та публічного управління Апостолук О.З.)

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МЕХАНІЗМИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

В Україні проблеми попередження і протидії корупції продовжують залишатися одними з найактуальніших, оскільки масштаби її поширення становлять реальну загрозу національній безпеці. Боротьба з корупцією уже вийшла за формальні межі і стала предметом пильної уваги інститутів держави, громадських організацій, засобів масової інформації та пересічних громадян.

Дослідження проблеми корупції в Україні охоплюють різні напрямки – інституціонально-правовий (досконалість законодавчих і нормативних засобів і методів протидії корупції), організаційно-управлінський (функціональність у розподілі владних повноважень і контроль за їх використанням посадовими особами), аксіологічний (ціннісні орієнтири державних службовців), етико-культурний (моральний стан соціально-професійного середовища управлінців) [1, с. 57-59].

Однак науковцями недостатньо висвітлюється специфіка корупції у сфері публічного управління, зумовлена соціально-психологічним ґрунтом поширення корупційних відносин і протиправних дій, її дезорганізаційним та реорганізаційним впливом на суспільство, недооцінкою ролі громадянського суспільства у протидії корупційній практиці.

Корупція це – соціальне явище, яке полягає в порушенні правових і моральних норм заради отримання особистого нелегітимного доходу особами, яким доручено виконання обов'язків у сфері публічного управління. У широкому розумінні поняття «корупція» може трактуватися як загальний результат негативних проявів у сфері державної влади, і вузькому – як одна з форм одержання особистої вигоди у сфері професійної управлінської діяльності [2, с. 15-16].

Основі причини та умови виникнення та поширення корупції:

– політичні (замкнутість системи управління, її уповільнений розвиток, брак цілеспрямованого формування патріотичного почуття та високих моральних якостей, недосконалість антикорупційної політики, безініціативність громадських формувань, незалежних недержавних

структур у боротьбі з корупцією);

- економічні (несприятливий режим діяльності підприємств, відсутність прозорості багатьох економічних процесів тощо);

- правові (відсутність цілісної системи антикорупційних заходів, невизначеність відповідальності за корупційні діяння, формальний характер системи декларування доходів, неповне визначення суб'єктів корупційних діянь);

- організаційно-управлінські (відсутність чіткої регламентації діяльності посадових осіб, поширення діяльності в органах публічної влади практики заміщення посад через знайомство, відсутність механізмів запобігання проникненню в органи влади очільників та членів злочинних угруповань);

- соціально-психологічні (нерозвиненість громадянської свідомості, корислива спрямованість діяльності державних службовців, професійна та моральна деформація поведінки частини керівників, що виявляється у поблажливому ставленні до фактів корупції) [2, с. 123-124].

Антикорупційна діяльність повинна стати невід'ємною частиною стратегії розбудови держави у різних напрямках – державно-політичному, соціально-економічному, державно-правовому, суспільно-громадянському, соціокультурному. Ефективність антикорупційної діяльності забезпечується прозорістю влади та залученням громадськості до прийняття відповідних рішень органами державного управління.

У процесі подолання корупції як явища, важливого значення набувають механізми її запобігання, які обумовлюються відродженням духовно-моральних основ українського суспільства, широким запровадженням соціальних технологій, участю засобів масової інформації, культури, мистецтва, літератури у формуванні антикорупційного імунітету.

Механізми попередження та протидії корупції: державно-політичні, державно-правові, соціально-економічні, суспільно-громадянські, соціокультурні. Усі вони поділяються на загальні та спеціальні та базуються на запровадженні заходів стратегічного і тактичного характеру [3, 152-154].

Вдосконалення механізмів протидії та попередження корупції в органах публічного управління передбачає ліквідацію причин корупційних дій з боку як державних органів, так і пересічних громадян. Механізми попередження базуються на тісній взаємодії держави та інституцій громадянського суспільства і спрямовані на викорінення

передумов корупції. Основні напрямки й завдання боротьби з корупцією в органах публічної влади України доцільно об'єднати в систему заходів державно-правового, соціально-економічного, організаційного, виховного характеру, запровадження яких передбачає профілактику корупційних дій посадовців, розвиток загальної культури владних відносин в українському суспільстві.

Бібліографія:

1. Клімова С.М. Організаційно-правове забезпечення сучасної антикорупційної політики / С.М. Клімова, Т.М. Ковальова. – Х.: ХРШДУ, 2015. – 252 с.

2. Михненко А.М. Запобігання та протидія корупції: навч. посіб. / А.М. Михненко, Р.П. Марчук, А.М. Мудров. – К.: НАДУ, 2010. – 360 с

3. Рябошапка Р.Г. Альтернативний звіт з оцінки ефективності державної антикорупційної політики / Р.Г. Рябошапка, О.С. Хмара, А.В. Кухарук, М.І. Хавронок, О.В. Калітенко. – К.: Фонд «Відродження», 2015. – 268 с.

Тетяна КРАМАР

слухачка магістратури за спеціальністю
«Публічне управління та адміністрування»
(науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент кафедри
менеджменту та публічного управління Скочиляс С.М.)

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНУ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Формування сучасних систем соціального захисту в світі було пов'язане з усвідомленням необхідності створення соціальних амортизаторів ринкових ризиків. Соціальний захист є комплексом організаційно-правових та економічних заходів, спрямованих на забезпечення добробуту кожного члена суспільства в конкретних економічних умовах. Кінцевою метою соціального захисту є надання кожному членові суспільства, незалежно від соціального походження, національної або расової належності, можливості вільно розвиватися, реалізувати свої здібності.

Іншою метою є також підтримання стабільності в суспільстві, попередження соціальної напруженості, яка виникає у зв'язку з майновою, расовою, культурною соціальною нерівністю, знаходить вияв у страйках, актах громадської непокори, сутичках між окремими групами населення.